

**НЕФИНАНСОВА
ДЕКЛАРАЦИЯ
НА
„МОМИНА КРЕПОСТ“ АД
ВЕЛИКО ТЪРНОВО
съгласно чл. 48 от Закона за
счетоводството**

2017 година

I. Кратко описание на бизнес модела на предприятието – цел, стратегия, организационна структура, инфраструктура, продукти, следвани политики по отношение на основните и спомагателните дейности на предприятието и други.

Фирма „Момина крепост“ АД е създадена през 1966 година под името Промкомбинат „Етър“, с предмет на дейност: производство на изделия от каучук и пластмаса.

С решение от 30.08.1991 г., ВТОС вписва в регистъра на търговските дружества по ф. д. № 3426/1991, том 5, стр. 252, парт. 26, еднолично акционерно дружество „Момина крепост“.

Преобразуването на „Момина крепост“ ЕАД в акционерно дружество „Момина крепост“ АД, става с решение на ВТОС от 25.04.1997 г., като резултат от раздържавяването на предприятието при масовата приватизация.

„Момина крепост“ АД е публично дружество съгласно Закона за публично предлагане на ценни книжа.

През годините дейността на „Момина крепост“ АД се разширява като се въвеждат мощности за производство на разнообразни шприцови и бласови изделия за бита и промишлеността. От 1972 година в дейността на Дружеството е разкрит нов профил – производство на пластмасови медицински изделия за еднократна употреба в хуманната и ветеринарна медицина. Началните стъпки са в производството на кръвопреливни, кръвоваземащи системи и катетър „Бътерфлай“. През годините на своето развитие „Момина Крепост“ АД непрекъснато усъвършенства произвежданите медицински изделия и въвежда нови такива, като при това се съобразява те да съответстват на изискванията на европейските и международни норми за съответните продукти.

Съществен дял от номенклатурата заемат еднократните пластмасови спринцовки. Тяхното производство започва през 1984 година след като е внедрен лиценз от германската фирма „MANNESMAN – DEMAG“. През 2005 година технологичната линия е обновена отново, като е внесено високопроизводително оборудване за производство на спринцовки от република Корея. Високото ниво на технологията и оборудването гарантират качеството и надеждността на произвежданите изделия.

Предмет на дейност на дружеството е: разработка, внедряване и производство на медицински изделия за хуманната и ветеринарна медицина, бласова и шприцова продукция за промишлеността, селското стопанство и бита, външнотърговска и вътрешно търговска дейност, транспортна дейност в страната и чужбина.

1. Цел и стратегия

Основна наша цел е да се гради положителен имидж, чието изражение е готовността на клиента да заплаща по-висока цена за продукта при равни други условия.

Мисията на компанията е да произвежда качествени и надеждни медицински изделия и стоки за бита и промишлеността, да работи за подобряване и разширяване на имиджа и продажбите на продуктите си на българския пазар, както и пазарно проникване на потенциални нови международни пазари.

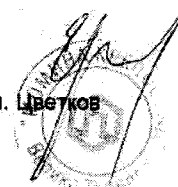
През последните години „Момина крепост“ АД провежда целенасочена и ефективна политика за управление на качеството, насочена към създаване на доверие и сигурност в клиентите по отношение качеството и надеждността на предлаганата продукция.

Ангажираността на ръководството по отношение развитието на фирмата се изразява във формиране и оповестяване на политиката и утвърждаване на целите по качеството и прилагане на високи стандарти по отношение на качеството на медицински изделия за еднократна употреба в медицината и на стоките за бита и промишлеността.

2. Организационна структура

Дата: 12.2017 г.

Утвърдил:
Изп. директор:
Ем. Цветков

ОРГАНИЗАЦИОННА СТРУКТУРА "МОМИНА КРЕПОСТ" АД

550.01.00.01 Ревизия: 07
СИСТЕМА ПО КАЧЕСТВОТО

Органи на управление на „Момина крепост“ АД са: Общо събрание на акционерите и Съвет на директорите.

„Момина крепост“ АД има едностепенна система на управление със Съвет на директорите, състоящ се от трима членове.

В съответствие с действащия устав на „Момина Крепост“ АД, Съветът на директорите има право да взема решения по всички въпроси, които не са компетенция на общото събрание на акционерите, предвидена в устава или закона. Съвет на директорите избира от своя състав едно лице – Изпълнителен директор, когото овластява да представлява и управлява дружеството. Името на изпълнителния директор се вписва в търговския регистър и се обнародва. Изпълнителният директор ръководи оперативно стопанската и административната дейността на „Момина Крепост“ АД. Разпоредбите му са задължителни за изпълнение от всички служители на дружеството.

През 2017 г. членове на Съвета на директорите са били следните лица:

Минко Минков – Член на СД и Председател на СД до 22.05.2017 г.

Стоян Гаров – Член на СД, Председател на СД от 22.05.2017 г.

Емануил Цветков – Член на СД

Борис Борисов – Член на СД от 22.05.2017 г.

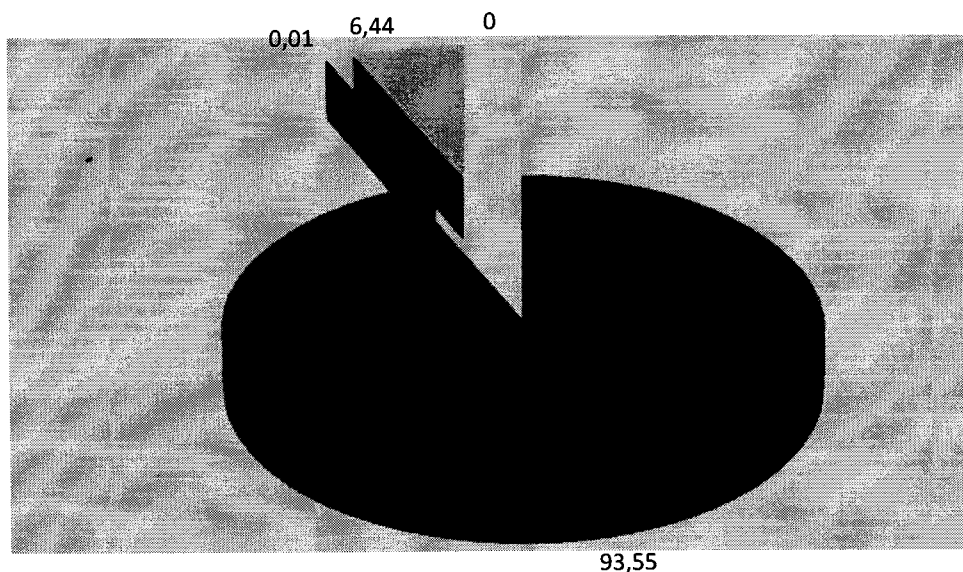
В момента Съветът на директорите се състои от трима членове: Стоян Вълчинов Гаров – председател на СД и членове Борис Анчев Борисов и Емануил Димитров Цветков.

Дружеството се представлява и управлява от Изпълнителния директор Емануил Димитров Цветков.

Собствеността на дружеството е изцяло частна и е разпределена между акционерите.

Към 31.12.2017 г. разпределението на акционерния капитал на дружеството е както следва:

„Софарма“ АД	93,55 %
Други юридически лица	0,01 %
Физически лица	6,44 %

3. Инфраструктура

Спомагателните и обслужващи участъци образуват производствената инфраструктура на предприятието. Основната им задача е да създават условия за нормалното протичане на производствения процес в основните цехове.

Към спомагателните се включват: ремонтно инструменталният участък, съоръжения и условия на доставка и разпределение на енергийните ресурси (електричество, пара, вода, природен газ).

Обслужващи участъци са складовото стопанство (складове за суровини, материали, резервни части, инструменти) и транспортната мрежа на територията на предприятието.

4. Продукти

На настоящия етап фирма „Момина Крепост“ АД произвежда широка гама еднократни медицински изделия, предназначени за различни области на медицината – хирургия, урология, интензивна терапия, гинекология, гастроентерология, диагностика, анестезиология, педиатрия и др. Компанията е един от малкото български производители на медицински изделия. Произвежда и стоки за промишлеността и бита, но основната ѝ дейност е производството на кръвопреливни и инфузионни системи; спринцовки двусъставни и трисъставни с вместимост от 1 до 50 мл, и инжекционни игли; сонди, катетри и дренажи; уринаторни торби и урологични катетри; кислородни маски и назални катетри, шпатули и клампи; полиетиленови ръкавици, спеклули, калцуни; еднократно медицинско облекло и бельо от НТТ, включващо: хирургично облекло, халати за посетители, предпазно и работно облекло за фармацевтичната и за хранително - вкусовата промишленост, шапки, бонета, маски, калцуни къси и тип ботуши. Предлага още и стерилни комплекти от НТТ, включващи операционно облекло, постелъчно бельо, шапки, маски и др. Контейнерите за биологични отпадъци са удобни, практични, със стабилно затваряне и са пригодени за унищожаване чрез изгаряне в инсinerатор.

Като спомагателна дейност фирмата развива още производство и търговия на: бласова и шприцова продукция за промишлеността, селското стопанство и бита, а също така други търговски операции. Продуктовата гама за стоки за бита и промишлеността включва: туби с обем от 3, 5, 10 и 20 л., бидони 8, 25, 35, 50, 65, 100, 120 и 170 л. Тези продукти се произвеждат с широка гърловина, удобни и практични в домакинството, винопроизводството и промишлеността. Изделията се произвеждат от материали, годни за контакт с храни.

Фирмата произвежда за строителните предприемачи пощенски кутии за бърз и лесен монтаж. Изработват се в два пастелни цвята, комплектовани са с ключалка, осигуряваща защита на кореспонденцията. Произвеждат се и няколко вида фиксатори за арматура, намиращи голямо приложение в строителството, конуси за пътна сигнализация и други. Гамата продукти за бита се допълва от изделия за градината – ПВЦ маркучи дебелостенни и тънкостенни в различни размери, лейки, кофи, фунии, саксии и други. Освен това „Момина Крепост“ АД изработва продукти и специфични детайли по спецификации на клиента.

5. Следвани политики по отношение на основните и спомагателните дейности на предприятието и други

„Момина крепост“ АД произвежда и реализира продукцията в две направления:

- Медицински изделия за еднократна употреба;
- Пластмасови изделия с общо предназначение;

Реализацията на медицински изделия за еднократна употреба представлява 80 % от общата реализация, а тази на пластмасовите изделия за бита и промишлеността – 20 % от общата реализация. Медицинските изделия за еднократна употреба биват реализирани на вътрешния пазар и при износ. Вътрешният пазар е много несигурен и променлив - тенденция, която се оказва трайна в последните няколко години. Бяха нарушени нормалните финансови взаимоотношения между държавата и здравните заведения, а оттам и към дистрибуторите и производителите, към която група е и „Момина крепост“ АД. Основният вътрешен пазар на „Момина крепост“ АД са болничните заведения, които, особено в последните години, са изправени пред непрекъснати финансови трудности, пряко рефлектиращи върху конкурентоспособността на дружеството.

Пазарът в България за медицинско оборудване и консумативи е сравнително малък, особено сравнен с Европейския, който се оценява на 143.7 \$ млрд. Европейския пазар има мащабни международни участници като „Аббот Лабораторийс“, „Джонсън енд Джонсън“, „Медтроник“ и „Сименс Хелткеър“, което увеличава нивото на съперничество. Такива големи компании е нормално да се възползват от икономите на мащаба, което означава, че те могат да имат по-голямо влияние върху цената.

Пазарът в България може да се раздели на стоки местно производство и вносни стоки. От основните български производители на спринцовки и други консумативи за еднократно ползване единствено „Етропал“ АД е пряк конкурент на Дружеството. От гледна точка на дистрибутори, пазарът е силно конкурентен, поради големия брой фирми, които внасят продукти основно от Европа и Китай. С настъпването на световната икономическа и финансова криза, покупателната способност на купувачите е намаляла и се наблюдава преориентиране към ценово по-атрактивни предложения, което резултира в увеличеното търсене на китайските продукти с по-ниско качество. Въпреки това, продажбите на медицински изделия и консумативи са повлияни от покупателната способност в по-малка степен поради техния характер на стоки от сериозна необходимост. С появата на Интернет, броят на онлайн магазините за медицински консумативи расте, което прави нивото на конкуренция между дистрибуторите в България високо.

Стоките за бита и промишлеността по традиция се реализират на вътрешния пазар. Това в голяма степен е нормално от гледна точка на вида на изделието – обемисти и неефективни за транспортиране на дълги разстояния. Пазарът на пластмасови изделия за бита и промишлеността е много свит, вследствие намалената покупателна способност на хората. Процентното съотношение вътрешен пазар – износ на реализираната готова продукция и стоки е 80 % вътрешен пазар – 20 % износ.

Дружеството вече покрива всички пазарни сегменти, които то желае да развива – медицински изделия и консумативи и стоки за дома и бизнеса. Дружеството ще се фокусира към запазване на пазарния си дял и към постигането на по-голям дял в международен план. Продукцията на „Момина Крепост“ АД рядко се продава на крайни клиенти физически лица. Продуктите са строго профилирани за нуждите на болничните заведения и бизнеса. В допълнение, нормата на печалба поради спецификата на произвежданата продукция е изключително ниска в сравнение с други производствени бизнеси. Поради тези причини Дружеството не планира фокусирани рекламни кампании. Дружеството има изградена

дистрибуционна мрежа и клиенти на директен договорен принцип. Съществуващата организация в продажбите се счита за достатъчна за постигане на очаквания ръст.

Дружеството ще следва стратегия за запазване и умерено увеличаване на съществуващия пазарен дял на местния пазар и разширяването му в чужбина чрез експорт. Реализацията на медицински изделия за еднократна употреба на вътрешния пазар е относително постоянна величина. Усилията на Дружеството са насочени към промяна в технологичните процеси чрез инвестиции, с което се подобрява качеството и се увеличава производителността на труда.

Ръководството на Дружеството търси развитие и на производството на стоки за бита. То провежда преговори за сключване на договори за целогодишно производство и реализация на бидони с вместимост 65 л и 120 л, туби 3, 5 и 20 л за стифиране, което би довело до значително натоварване на производствените мощности.

Конкретни цели за периода 2017 – 2019 г.:

- Силно нарастване на съществуващия пазарен дял на вътрешен пазар за медицински изделия;
- Ръст в оборота на компанията на база предходна година, както следва: 10 % през 2018 г., 15 % през 2019 г. и 20 % през 2020 г.;
- 10 % ръст в продажбите на медицински изделия (спринцовки, сонди, катетри и ХО) на вътрешен пазар за 2018 г., който да се генерира от настоящите големи дистрибутори, тоест вдигане пазарния дял на компанията в техните обеми / изместване на вносните изделия;
- Възстановяване на партньорства на външни пазари за медицински изделия (Украйна, Молдова, Босна и Херцеговина, Литва), възстановяване на отношенията с другите страни от бившите съветски републики и развиване на дългосрочни партньорства с потенциални нови чуждестранни клиенти в Гърция, Турция, Румъния, Йемен, Нигерия, Ирак, Либия, Египет и др., що се отнася до медицински изделия, и то основно спринцовки;
- Увеличаване на нивото на продажби при стоките за бита на вътрешен пазар, като се търсят нови клиенти;
- Търсене на външни партньори за стоките за бита и промишлеността (най-вече за стоките – туби и бидони, които представляват и 72 % от оборота на бласовите изделия на фирмата);

Фокусът в дългосрочен план ще бъде насочен към откриване на допълнителни потенциални пазари, където продукцията на Дружеството би била привлекателна със своето качество и цена. „Момина Крепост“ АД цели да запази стабилното и успешно развитие на Дружеството и да постигне цялостно умерено подобрение в рамките на следващите 5 години.

II. Описание на политиките, които предприятието е приело и следва по отношение на екологичните, социалните и антикорупционните въпроси, включително дейностите, които е извършило през отчетния период и резултатите от тях.

1. Екологични въпроси

„Момина крепост“ АД организира производството си в съответствие с нормативните документи, касаещи екологията и опазване на околната среда. Основните технологични процеси, прилагани във фирмата – леење под налягане, екструдирание и бласформоване са безотпадни и не замърсяват околната среда.

За производствени нужди се използват два водогрейни котли тип КВН-1, използващи като гориво природен газ. Към изпускащите устройства на всеки от източниците е обособена пробовземна точка, за измерване на емисиите вредни вещества, изпускани в атмосферния въздух. Резултатите от извършените собствени периодични измервания на вредни вещества

изпускани в атмосферния въздух показват, че концентрациите на въглероден оксид (CO), серен диоксид (SO₂) и азотни оксиди (NO_x) отговарят на нормата за допустими емисии определена от Наредба № 1 от 27.06.2005 г. за нормите на допустими емисии на вредни вещества, изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии.

Дружеството експлоатира 7 броя климатични инсталации и 3 броя хладилни инсталации, попадащи в обхвата на регламент (ЕО) № 517/2014 за флуорсъдържащите парникови газове. За тези инсталации се водят досиета на системата. Дейностите по проверка за херметичност, извличане, монтаж, поддръжка или сервизно обслужване се извършват от Даниел Кушев, притежаващ документ за правоспособност (сертификат) № 1533/08.04.2016 г. издаден от Българска Камара – Машиностроене.

Прилагат се мерки за разделно събиране на производствените и битовите отпадъци. Правилата за действията на персонала в тази насока са описани в утвърдени процедури и инструкции към Системата за управление на качеството. На персонала се извършва подходящо обучение, свързано с опазване на околната среда. Дружеството извършва дейност по оползотворяване (рециклиране) на собствени неопасни отпадъци генерирани от производствената дейност – отпадъци от пластмаса, стърготини, стружки и изрезки от пластмаса. На територията на дружеството са обособени площадки за предварително съхранение на отпадъците на място на образуване, отговарящи на изискванията на Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци. Генерираните производствени и опасни отпадъци се предават на следните юридически лица: „Данекс петролиум“ ЕООД, гр. В. Търново и „Феникс ВТ“ ЕООД, гр. В. Търново.

Стриктно се изпълняват задълженията, свързани с изпълнение изискванията на Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки. „Момина крепост“ АД има сключен договор с „Екобулпак“ АД – Национална организация за разделно събиране и оползотворяване на отпадъци от опаковки.

2. Социални въпроси и въпроси, свързани със служителите

Минималната работна заплата за Дружеството следва минималната работна заплата за страната. През 2017 година средствата за работна заплата на персонала се формират на база основни заплати по трудов договор и съгласно прилаганите системи на заплащане на труда. Месечната премия (при повременно-премиалната система на заплащане) е индивидуално договорено възнаграждение, не е гарантирана и е в зависимост от изпълнение на показателите, заложиени в чл. 8, ал. 4 от Вътрешни правила за организация на работната заплата.

Повременната и повременно – премиалната система на заплащане на труда се прилага за всички ръководни кадри, специалисти, обслужващ персонал и спомагателни работници.

Сделната система на заплащане на труда се прилага за всички работници от основното производство, обслужващи непосредствено машини, технологични линии или изпълняващи ръчни операции. Разценката за заплащане на 1-ца мярка труд, изразена в натурални измерители – бройки, килограми, комплекти и др. се определя въз основа на оценката на работното място и нормата на изработка.

Заплащането на труда при различните полове е равностойно за работа с еднаква стойност. Нормалната продължителност на работното време през деня е 8 часа, а през нощта – 7 часа.

Между ръководството на „Момина крепост“ АД и синдикалната организация на НФТ „Химия и индустрия“ – КНСБ в „Момина крепост“ АД има сключен колективен трудов договор. Във фирмата се зачитат синдикалните права на членуващите в КНСБ. Социалните придобивки по КТД се ползват с равни права от всички синдикални членове и присъединилите се към КТД работници и служители.

Социалната програма третира:

- Ваучери за храна – след допълнително договаряне, при финансова възможност на фирмата;
- Еднократни помощи в размер до 300 лева, при годишен лимит 5000 лева се отпускат при социална необходимост или с цел лечение на работници и служители;
- По преценка на работодателя, при финансова възможност, могат да бъдат отпуснати средства за стимулиране на работниците и служителите по повод провеждане на културни мероприятия и празници като Коледа, 8-ми март, Великден, професионален празник и др.;

- При пенсиониране на работници и служители с трудов стаж над 10 години в „Момина крепост“ АД, се отпуска парична или предметна награда в размер на 150 лева;
- На работници и служители, живеещи извън В. Търново, да се изплаща за отработените дни до 41 % от стойността на картите за пътуване или билетите, като сумата, която остава за сметка на пътуващите да не е по-малка от стойността на градския транспорт във В. Търново;
- За закуска на бременни работнички и служителки да се осигуряват средства в размер на 1,00 лев за отработен ден след четвъртия месец на бременността;
- Работодателят се задължава да предостави почивната база в град Царево за ползване от персонала на фирмата, срещу достъпно заплащане;

„Момина крепост“ АД прилага социална политика, свързана с подобряване на квалификацията на персонала. Всички работници и служители периодично преминават през процедура за проверка и опресняване на знанията по СУК в областта на своите професионални задължения. Обучението се провежда съгласно програма и графици за обучение, утвърдени от Изпълнителния директор.

В програмата за обучение се включват следните видове обучения:

- Обучение при въвеждане на нова техника;
- Обучение при въвеждане на ново изделие и / или технология;
- Обучение на новопостъпили работници / специалисти;
- Обучение, свързано с функционирането на СУК;
- Опресняване на знанията, свързани с професионални задължения;
- Необходимост от повишаване на образователното равнище на персонала;
- Обучение за специални процеси – стерилизация, газо и електро заваряване и др.;
- Обучение на вътрешни одитори;
- Друго необходимо обучение;

През 2017 година едно лице премина опреснителен курс за машинисти на съоръжения под налягане по охрана на труда и техника на безопасност в „Център за професионално обучение към регионален съюз на ТПК В. Търново“ – ЕООД. Проведе се вътрешно обучение с външни лектори на лицата обслужващи съдовете работещи под налягане, стерилизационната инсталация, работещите с природен газ във водогрейното отделение и на лицата отговарящи за поддръжката, ремонта и настройката на стерилизационната инсталация. Проведе се вътрешно обучение с вътрешни лектори по останалите теми залегнали в Програмата за обучение за 2017 година. Обучение на работещите с товароподемни съоръжения и изпит по противопожарен минимум на електрозаварчиците във фирмата. Проведе се обучение на оператори от участък „ХО“ и механик, обслужващи новата автоматична линия за накатаване и кроене на нетъкан текстил „Morgan Tescica“. След завършване на обученията се проведеха изпити – устни или под формата на тестове, резултатите от които се протоколираха.

В дружеството има установени политики и правила, свързани с управлението на човешките ресурси, заети в процеса на финансово отчитане и другите процеси, свързани с него. Те включват наложени и прилагани политики и процедури при подбора и назначаването на такива кадри, насочени към образованието и професионалния опит и компютърната грамотност от кандидатите. При подбора водещи са изискванията, заложили в длъжностните характеристики на отделните позиции. Към политиките за управление на персонала са включени и такива, свързани с постоянното допълнително професионално обучение, осъвременяване и разширяване на знанията и уменията на зетите специалисти. Задължително се провеждат обучения при промяна на нормативни актове, МСФО, данъчни закони и други, касаещи пряко тяхната работа. Целта на тази политика е да се постигне увеличаване на тяхната експертиза и усъвършенстване на уменията им за повишаване на ефективността при изпълнение на служебните им задължения.

В Дружеството периодично се провеждат медицински прегледи и се поддържат безопасни условия на труд. Работещите при специфични условия на труд получават лични предпазни средства. Редовно се снабдяват хората от нощните смени с топли тонизиращи напитки. Работещите на открито, в складове, работилници, цех № 2 са подсикурени с необходимото зимно работно облекло. Във връзка с Наредбата за задължително застраховане на работниците и служителите за риска „трудова злополука“, бяха застраховани всички

работници и служители на фирмата. Приета беше Програма за ограничаване на риска и за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд. Продължен беше договора със Служба по трудова медицина при МЦ „Доверие“ - гр. София. Беше подновен договора за групово доброволно абонаментно здравно осигуряване с ОЗОФ „Доверие“ АД и се раздадоха талони за безплатни медицински услуги в определени здравни заведения. Аптечките по участъци периодично се снабдяват с лекарствени препарати и превързочни материали. Редовно се следи наличността на ЛПС, и поддържането им. Членове на Комитета по условия на труд извършиха проверки на личните предпазни средства предназначени за аварийни ситуации в цеховете, работилниците, участък „Стерилизация“ и Контролна лаборатория. Резултатите от проверките бяха отразени в протоколи. Извършиха се измервания на съпротивлението на защитната и мълниезащитната заземителни уредби, на монофазните и трифазни контакти и съоръжения на предприятието от акредитиран за целта ОКС „Доверие“ гр. София. Резултатите от измерванията съответстват на изискванията на Наредбите.

По представени болнични листи на работещите в „Момина крепост“ АД, „СТМ – Доверие“ ООД изготви анализ на здравното състояние на работещите. Според анализа регистрираната заболяемост не показва пряка връзка с факторите на работната среда.

Ръководството на фирма „Момина крепост“ АД гр. В. Търново, проявява загриженост по отношение осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и полага усилия за минимизиране на производствения риск в завода. През 2017 година няма регистрирани трудови злополуки, наранявания или професионални заболявания.

3. Въпроси, свързани с правата на човека

„Момина крепост“ АД полага всички усилия за осигуряването на равни възможности при назначаване и за спазване по форма и същество на целия диапазон от закони, отнасящи се до справедливи практики в работната среда и предотвратяване на дискриминация.

Дискриминацията и тормозът, независимо дали се базират на раса, пол, усещане за или изразяване на полова принадлежност, цвят на кожата, убеждения, вероизповедание, национален произход, националност, гражданство, възраст, инвалидност, генетична информация, семейно положение (включително съжителства без брак и граждански съюзи, дефинирани и признати от действащото законодателство), сексуална ориентация, култура, родословие, статут на ветеран, социално-икономическо положение или други защитени от закона лични характеристики, са неприемливи и напълно несъвместими с традиции на Дружеството, за предоставяне на почтено, професионално и достойно работно място. Репресивните мерки към лица, повдигащи оплаквания за дискриминация или тормоз, са също забранени.

Основните цели, които Дружеството си поставя, при прилагането политиките на многообразие са:

- Привличането, наемането и задържането на работа на хора с широк спектър от таланти. Разнообразните способности и таланти на ръководителите и служителите отварят нови възможности за новаторски и творчески решения, повишават креативността и иновативността. Това от своя страна, би довело и до по-ефективна адаптация към въздействието на глобализацията и технологичните промени. По-разнообразната работна сила може да увеличи ефективността на компанията да постига целите си. Тя може да повдигне духа на служителите, да даде достъп до нови сегменти от пазара и да увеличи производителността;
- Насърчаване на работна атмосфера, която приема етнокултурното многообразие и в която различията между хората се ценят и уважават;
- Решаване на един от най-важните проблеми за работодателя – този за недостига на работна ръка, както и проблемите, отнасящи се до наемането и задържането на работа на висококвалифицирани работници;
- Подобряване на репутацията и цялостното представяне на компанията пред външните заинтересовани страни и обществото;
- Създаване на възможности за групите в неравностойно положение и изграждане на единството на обществото;

„Момина крепост“ АД се стреми да постигне заложените цели, като утвърждава и прилага на практика значимите за дружеството видове многообразия. Възприемайки добри практики от други компании и институции, ръководството на дружеството иска да превърне управлението на многообразието във функционираща част на компанията. „Момина крепост“

АД полага усилия служителите, потребители, клиенти и инвеститори да бъдат информирани относно значимостта на многообразието за тях и тяхната работа, като цели да изгради у тях доверие и желание за подкрепа.

На основание Наредба за трудоустрояване (ДВ, бр. 7/1987 г., изм. и доп. ДВ бр. 111 от 28.12.2001 г., изм., ДВ бр. 78 от 30.09.2005 г., изм. ДВ бр.17 от 28.02.2014 г.), Наредба № РД-07-1 от 02.02.2012 г. за определяне на работните места, подходящи за трудоустрояване на лица с намалена работоспособност (ДВ, бр. 13/2012 г.) и съгласно чл. 27 от Закона за интеграция на хора с трайни увреждания, всяка година се създава Комисия по трудоустрояване в „Момина крепост“ АД. Комисията изготвя списък на подходящи места и длъжности за трудоустрояване на лица с намалена работоспособност и с трайни увреждания в съответствие с процента, определен за отрасъла по реда на чл. 315 от КТ и на бременни работнички и работнички кърмачки. Комисията разглежда конкретните случаи за трудоустрояване и посочва подходящи за целта места съгласно утвърдения списък.

„Момина крепост“ АД спазва политиките за многообразие, що се касае до назначаване на служителите и от двата пола, както и такива от различни възрастови групи .

Информация за персонала на „Момина крепост“ АД за периода 01.01.2017 г. - 31.12.2017 г.

Информация за персонала	01.01.2017 г. (брой)	31.12.2017 г. (брой)
ОБРАЗОВАНИЕ		
Висше	20	16
Средно специално	20	16
Средно	54	39
Основно и по-ниско	6	3
Общо	100	74
ВЪЗРАСТ		
18 – 30 години	7	3
31 – 40 години	11	10
41 – 50 години	10	8
51 – 60 години	57	45
Над 60 години	15	8
Общо	100	74
ПОЛ		
Жени	65	52
Мъже	35	22
Общо	100	74

4. Въпроси, свързани с борбата с корупцията и подкупите

Работещите в „Момина крепост“ АД спазват Етичния кодекс на поведение на служителите на „Момина крепост“ АД. Не се допуска служителите да бъдат поставяни във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да искат или да приемат подаръци, услуги, пари или други облаги, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения. Служителите на „Момина крепост“ АД не могат да приемат подаръци или облаги, които биха могли да се възприемат като награда за извършване на работа, която влиза в служебните им задължения.

Не се допуска служител да прави опит за фалшифициране на отчетна документация с цел даване, получаване или прикриване на подкуп.

Задължение на членовете на Одитния комитет е да уведомят незабавно Съвета на директорите за всички обстоятелства, които са от съществено значение за „Момина крепост“ АД и биха допринесли за предотвратяване на грешки, злоупотреби или измами и които са им станали известни при осъществяване на техните задължения.

Всеки служител на фирмата, който е станал обект на корупционно действие, или узнае или има основателно съмнение за корупционни практики, е длъжен да съобщи за случая, като се обърне към прекия си ръководител, Изпълнителния директор или Съвета на директорите на „Момина крепост“ АД. Служителите могат да отправят своя сигнал писмено, по електронна поща и / или да поискат изслушване по казуса.

Контрол на риска свързан с измами и / или кражби се осъществява чрез:

- Вътрешен контрол за съхранение на информацията – заключване на стаите на отделите когато няма служители от съответния отдел; въвеждане на персонални пароли за достъп до счетоводната система.
- Въведена е система от камери, покриващи площта на Дружеството, до които имат достъп Изпълнителния директор и отдел „Охрана“.

III. Целите, рисковете и задачите, които предстоят по отношение на екологичните, социалните и други политики, включително описание на такива дейности, които биха довели до неблагоприятно въздействие върху екологията, служителите и други социални въпроси.

„Момина крепост“ АД следва политика към непрекъснато повишаване на удовлетвореността на неговите клиенти от качеството на предлаганата продукция.

„Момина крепост“ АД разглежда клиентите си като партньори в общите усилия за постигане на високо качество на продуктите и съзнава, че просперитетът на фирмата, нейната стабилност и водеща роля на пазара, зависят от нейните клиенти. Удовлетвореността на клиентите от качеството на продуктите е гаранция за дълготрайно сътрудничество, реклама за работата на фирмата пред други клиенти и условие за разширяване на пазарния ѝ дял.

През годините на своето развитие фирмата непрекъснато усъвършенства произвежданите медицински изделия и въвежда нови такива, като при това се съобразява те да съответстват на изискванията на европейските и международни норми за съответните продукти. Медицинските изделия на „Момина крепост“ АД са отличени със знак за качество и безопасност марка CE. През последните години Дружеството провежда целенасочена политика за подобряване качеството на произвежданата продукция чрез внедряване, поддържане и развитие на система за управление на качеството.

От 1999 г. е внедрена сетификационна система за управление на качеството на база изискванията на ISO 9001. През 2000 г. на произвежданите медицински изделия е присъден продуктов сертификат – CE MARKA за съответствието им на изискванията за безопасност на Директива 93/42/ЕЕС. Сертифицираща организация е SGS – Лондон, Великобритания.

В резултат на това на фирмата са присъдени следните сертификати:

- Сертифицирана система по качеството - ISO 9001; ISO 13485;
- CE MARKA – съответствие на Директива 93/42/ЕЕС;
- ГОСТ Р – съответствие на ГОСТ стандарти;
- GMP – Добра производствена практика;

Системата за управление на качеството е внедрена и сертифицирана от SGS съгласно изискванията на ISO 9001:2015; EN ISO 13485:2003 и Директива 93/42/ЕЕС, чийто обхват е проектиране, разработка, производство и стерилизация на еднократни медицински изделия. Всички изделия, които се пускат на пазара от „Момина крепост“ АД притежават CE маркировка. Съответствието им със съществените изисквания по Директивата, респективно и на Наредбата по чл. 18 от ЗМИ е оценено от сертифицираща организация SGS.

Стоките за битови и промишлени нужди се произвеждат съгласно следните Директиви и Регламенти, отнасящи се за изделия с контакт с храни:

- Регламент EC10 и неговите изменения;

- Регламент (EC) No1935/2004;
- Регламент (EC) No1895/2005;
- Регламент (EC) No2023/2006;
- Директива 2005/79/EC;
- Директива 2004/13/EC;

Изделията се предлагат на клиентите със сертификати за качество и Декларация за съответствие.

Производството на изделията се извършва съгласно разработени и утвърдени фирмени технологии, технически спецификации, технологични и работни инструкции. Според вида и предназначението на продуктите се прилагат специфични технически стандарти.

При производството на изделия за битови и промишлени нужди е внедрена СУК на база изискванията на ISO 9001:2015, която е сертифицирана от SGS.

„Момина Крепост“ АД ще продължи да произвежда качествени продукти, покривайки изцяло изискванията на своите клиенти за безупречно качество.

Пред компанията са залегнали следните основни принципи:

- Предлагане на конкурентноспособен продукт, задоволяващ потребностите на клиента;
- Прилагане на постоянен контрол върху качеството, надеждността и безопасността на продуктите и следене удовлетвореността на клиентите;
- Постоянен анализ, оценка и подбор на доставчици, проследимост на техните доставки и оценяване на работата им;
- Осигуряване на здравословна работна среда, съответстваща на изискванията за добрата производствена практика – GMP и оборудвана със съвременни технически средства;
- Ангажираност на висшето ръководство по отношение осигуряване на мотивация, обучение и квалификация на персонала;
- Рационализиране и автоматизиране на производствените процеси, с цел постигане на по-висока рентабилност;
- Проследяване, анализ и адекватна реакция на настъпващите изменения във външната среда – икономическа, социална, правова и пазарна конюнктура;

Мисията на фирмата за ефективното провеждане на политиката по качеството съдържа следните основни цели:

- Плавно увеличаване на продажбите на медицински изделия за еднократна употреба и стоки за бита, промишлеността и селското стопанство, както на вътрешния, така и на външните пазари;
- Разширяване и оптимизиране на заемания от фирмата пазарен дял в сферата на доставка на медицински изделия за еднократна употреба, стоки за бита, промишлеността и селското стопанство;
- Повишаване на икономическата ефективност от дейността на фирмата;

IV. Описание на основните показатели за резултатите от дейностите, свързани с екологичните, социалните и други въпроси.

През настоящата 2017 г бяха направени сериозни инвестиции в оборудване за производството на хирургично облекло и консумативи, което в дългосрочен план увеличава възможностите на производствения капацитет, възможността за поемане на търсенето от нови пазари и увеличаване на пазарният дял. Ефектът от инвестицията ще бъде доста по-явен през 2018 г., тъй като през изминалата 2017 г. в по-голямата си част „Момина крепост“ АД работи по инсталиране и имплементиране на новото оборудване и произвеждаше, както чрез старото си така и чрез новото си оборудване паралелно.

Отчитайки статуквото на пазар, пазарен дял, изисквания на клиентите, относно качество / цена, вноса на аналогични продукти от Китай, „Момина крепост“ АД ясно осъзнава нуждата от промяна. За да бъдем конкурентноспособни сме анализирали нуждите на пазара – продукт – качество – цена, нужните ресурси и планирали действия по реализация. В тази връзка

Дружеството предвижда извършването на значителни нови инвестиции в ново високотехнологично оборудване за производство на медицински изделия в периода 2018 – 2020 г., което оборудване ще повиши ефективността на производството като цяло – количествено (увеличаване на производствения капацитет и енергийната и производствена ефективност) и качествено – чрез замяна на ръчни процеси с автоматизирани такива.

Новото високотехнологично оборудване ще ни позволи да оптимизираме производствени разходи, да повишим качеството на предлаганите медицински изделия, да бъдем конкурентни на вносните такива, да възвърнем пазарния си дял на вътрешен пазар и най-важното ще имаме достатъчно мащабен производствен капацитет за да поемем поръчки от всички потенциални нови пазари.

На 15.12.2017 г. „Момина крепост“ АД подписа договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ с Министерството на икономиката с предмет – изпълнение на проект: „Повишаване на енергийната ефективност в „Момина Крепост“ АД.

Проектът е свързан със закупуване, въвеждане в експлоатация и замяна на старо производствено оборудване с ново оборудване за производство на спринцовки:

- Линия за производство на спринцовки 1 и 2 мл – 1 бр.;
- Линия за производство на спринцовки 5 и 10 мл – 1 бр.;
- Линия за производство на спринцовки 20 мл – 1 бр.;

С реализацията на проекта в Дружеството ще се въведе:

- Автоматизирана система за мониторинг и контрол на енергопотреблението – 1 бр.;
- Система за оползотворяване на отпадна енергия – 1 бр.;

Тези активи са препоръчани в извършено обследване на енергийната ефективност и ще повишат енергийната ефективност на компанията. С реализацията на проекта, компанията ще въведе в практиката си Система за енергиен мениджмънт и ще сертифицира дейността си по стандарт ISO 50001. Общата сума на инвестицията по проекта е 4 998 900,20 лв., от които 2 499 450,09 лв. безвъзмездна финансова помощ от Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014 - 2020 г. (2 124 532,57 лв. европейско и 374 917,52 лв. национално съфинансиране) и 2 499 450,11 лв. собствено съфинансиране.

Обща цел на проекта: Повишаване на енергийната ефективност и разширяване на производствения капацитет на „Момина крепост“ АД, чрез доставка и въвеждане в експлоатация на ново енергоспестяващо оборудване, допринасящо за повишаване на конкурентоспособността на предприятието, устойчиво екологично развитие и растеж и намаляване на негативното въздействие от производството върху околната среда.

Специфични цели на проекта:

- Повишаване на енергийната ефективност и намаляване на енергоемкостта на компанията, чрез изпълнение на препоръки от извършено обследване за енергийна ефективност;
- Намаляване на отделяните емисии въглероден диоксид при производство;
- Подобряване на ресурсната ефективност на предприятието;
- Намаляване на производствените разходи на дружеството и респективно на себестойността на продукцията;
- Разширяване на производствения капацитет;

Очаквани резултати:

- Доставена, монтирана и въведена в експлоатация нова Линия за производство на спринцовки 1 и 2 мл. - 1 бр. в „Момина крепост“ АД;
- Доставена, монтирана и въведена в експлоатация нова Линия за производство на спринцовки 5 и 10 мл. - 1 бр. в „Момина крепост“ АД;

- Доставена, монтирана и въведена в експлоатация нова Линия за производство на спринцовки 20 мл. - 1 бр. в „Момина крепост“ АД;
- Доставена и въведена в експлоатация Система за оползотворяване на отпадна енергия – 1 бр.;
- Доставена и въведена в експлоатация на Автоматизирана система за мониторинг и контрол на енергопотреблението - 1 бр.;
- Изпълнени мерки от енергийния одит;
- Разширяване на производствения капацитет на предприятието;
- Въвеждане на оползотворяването на отпадна топлинна енергия, генерирана от охладителна система на производствени машини;
- Въвеждане на производствени линии от ново поколение, които могат да работят с рециклирани суровини;
- Получени консултантски услуги за въвеждане на стандарт ISO 50001 и подписан приемопредавателен протокол;
- Въведена система за енергиен мениджмънт съгласно изискванията на стандарт ISO 50001;
- Сертифицирана система за енергиен мениджмънт съгласно изискванията на стандарт ISO 50001;
- Издаден сертификат за въведена система за енергиен мениджмънт съгласно изискванията на стандарт ISO 50001;
- Проведен финансов одит на разходите по проекта;
- Изготвен доклад относно фактическите констатации, установени при проведения финансов одит;

ИЗП. ДИРЕКТОР:

23 Март 2018г.

